

№ 156

25.07.2019

Прем'єр-міністру України
Гройсману Володимиру Борисовичу
Кабінет Міністрів України
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2
та через систему «Електронне звернення»

Міністерство енергетики та вугільної
промисловості України
вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601
kanc@menv.gov.ua

Міністерство екології та природних ресурсів
України
вул. Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035
grinchuk@menr.gov.ua

Міністерство охорони здоров'я України
вул. Грушевського 7, м. Київ, 01601
moz@moz.gov.ua

Адміністрація Президента України
вул. Банкова, 11, м. Київ, 01220
requests@apu.gov.ua

Звернення щодо змін до Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок (НПСВ)

Шановний Володимире Борисовичу,

Нам стало відомо, що на засіданні Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 року було прийнято розпорядження «Про внесення змін у Додатки 1 – 4 до Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок». Вважаємо, що прийняття даного документу не є обґрунтованим, було прийнято з порушенням чинного законодавства і не відповідає Договору про Енергетичне співтовариство. Результатом реалізації такого рішення стане відтермінування проведення критично важливих заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря тепловими електростанціями, а отже - погіршенню екологічної ситуації, додатковим смертям і хворобам від забруднення десятків тисяч українців щороку.

Громадські організації, зокрема Українська кліматична мережа, вже зверталися до Вас щодо порушення процедури стратегічної екологічної оцінки під час підготовки внесення змін до Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок. Відповідний лист - прикріплено у Додатку 1 до цього листа.

1) Про ситуацію із втратою генерації на сході України, було відомо на момент затвердження НПСВ, тому це не може бути обґрунтуванням для відкладення заходів з модернізації.

2) Процес затягується. Україна приєдналась до Енергетичного співтовариства в 2011 році. Передбачалось, що країна візьме на себе зобов'язання знизити викиди у відповідності до Директиви про скорочення викидів від великих спалювальних установок (2001/80/ЄС) до 2018 року. НПСВ було розроблено лише в 2013 році, а затверджено в 2017 і строки змістились на 2033.

3) НПСВ не містить опису механізму фінансування модернізації. Це означає, що взяті зобов'язання можуть залишитись на папері. Відсутність механізму фінансування не може бути причиною для відкладення модернізації, навпаки необхідність модернізації має бути рушієм для розробки такого механізму.

4) Середній термін експлуатації вугільних блоків складає 40-45 років. Після 2033 року (коли мають бути досягнуті цілі НПСВ), середній вік вугільних потужностей складе більше ніж 61 рік, що робить інвестиції в них як економічно не вигідними, так і технічно складними. Відтермінування модернізації ще більше знижує ймовірність того, що заходи будуть втілені.

5) П'ять з десяти основних забруднювачів України по викидах в атмосферне повітря - вугільні електростанції: Бурштинська ТЕС (працює з 1964-1968 рр), Курахівська ТЕС (1971-1974 рр), Запорізька ТЕС (1975-1982 рр), Вуглегірська ТЕС (1975-1982 рр), Ладизинська ТЕС (1971-1972 рр). Сам принцип, об'єднати викиди від усіх спалювальних установок, і не перевищувати загальне значення, призводить до того, що коли генерація в силу різних (в тому числі зовнішніх) причин знижується, найбільші забруднювачі все одно можуть працювати на повну потужність, продукуючи точково кількість викидів, що загрожують життю і здоров'ю населення. Зокрема, проектом планується перенесення термінів виконання 9 операторами великих спалювальних установок встановлення пило-, сірко- та азотоочисного обладнання на строки від 1 до 5 років. Див. Додаток 2.

Енергетична безпека країни має досягатися не вічним збереженням застарілих енергетичних потужностей країни, а енергоефективними заходами, активним розвитком чистих відновлюваних джерел енергії та забезпеченням ранньої і надійної синхронізації енергетичної системи України з енергосистемою Європейського Союзу.

Профільні громадські організації, що підписалися нижче, занепокоєні рішенням Кабінету міністрів і просять:

1. Не підписувати Проект рішення пункту 5.25 Порядку денного засідання, схваленого Кабінетом Міністрів України 24.07.2019.
2. Повернути його у Міністерство енергетики та вугільної промисловості для проведення належної процедури громадського обговорення та процедури стратегічної екологічної оцінки.

З повагою,

Центр екологічних ініціатив "Екодія"

Керівник відділу по роботі з громадами

Олена Місун

Приєднались:

Українська кліматична мережа, голова Ради УКУ Ілля Єременко

ГО "Ініціативна група "Разом!", голова Максим Бородін

Save Dnipro, голова Ірина Черниш

Detox Ukraine, голова Яніна Басиста

Екологія Право Людина, директор Олена Кравченко

ГО "Зелена Генерація", голова правління Олександр Коваль

350.org, виконавча директорка у регіоні Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії Світлана Романко

Коаліція громадських організацій "Досить труїти Кривий ріг", координатор коаліції Олена Шафранова

Додатки на 4 аркушах:

Додаток 1. Копія листа УКУ від 25.06.2019

Додаток 2. Зведена таблиця змін до Національного плану скорочення викидів

Українська
кліматична
мережа

Клімат майбутнього без загрози для життя!

www.ucn.org.ua

тел: (044) 238-62-60 тел./факс: (044) 238-62-59
01032, м.Київ, а/с 306

Вих. № 5-19 від 25.06.2019 р.

Кабінет Міністрів України
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2
та через систему «Електронне звернення»

Міністерство екології та природних ресурсів України
вул. Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035
grinchuk@menr.gov.ua

Міністерство охорони здоров'я України
вул. Грушевського 7, м. Київ, 01601
moz@moz.gov.ua

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601
kanc@mev.gov.ua

Адміністрація Президента України
вул. Банкова, 11, м. Київ, 01220
requests@apu.gov.ua

Звернення щодо порушення процедури стратегічної екологічної оцінки під час підготовки внесення змін до Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок

На сайті Міненерговугілля 11 червня опубліковано проект розпорядження, згідно якого передбачається внесення змін до **Національного Плану Скорочення Викидів від великих спалювальних установок** (надалі - **НПСВ**)¹. З 12 жовтня 2018 року в Україні набув чинності закон України “Про стратегічну екологічну оцінку”, який визначає, що стратегічній екологічній оцінці (надалі – СЕО) підлягають наслідки виконання документів державного планування, зокрема і національні плани, якщо вони стосуються енергетики, охорони довкілля та виконання яких передбачає реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об’єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (надалі – ОВД), або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об’єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом).

НПСВ передбачає здійснення заходів, які полягають у здійсненні діяльності, яка підпадає під дію ст. 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”, оскільки стосується поступового скорочення викидів діоксиду сірки, оксидів азоту та речовин у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом, від існуючих великих спалювальних установок, номінальна теплова потужність яких становить 50 МВт. Перелік заходів, які містяться у додатку 3 до НПСВ передбачає

¹ http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245375863&cat_id=24494692815

зміну очисного обладнання, що повинно відбуватися із попереднім отриманням дозволу та здійсненням ОВД, зокрема, мова йде про тканинні фільтри, мокре сіркоочищення димових газів, напівсуху десульфуризацію тощо. Таким чином, розпорядження про внесення змін до додатків 1-4 НПСВ повинне пройти процедуру СЕО, оскільки мета НПСВ збігається із метою СЕО і полягає у сприянні сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

З огляду на вищенаведене, крім проєкту розпорядження мала публікуватися заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки НПСВ, яка повинна містити інформацію про:

- 1) замовника;
- 2) вид та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування (виконання угоди про асоціацію з ЄС, розробки Національного плану з клімату та енергетики до 2030 року, Національно-визначеного внеску до Паризької угоди, тощо);
- 3) те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів) (деталізація про скорочення викидів, технологічні рішення та подальше закриття таких потужностей);
- 4) ймовірні наслідки:
 - а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
 - б) для територій з природоохоронним статусом;
 - в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- 5) виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено (велике питання до технологічних рішень зменшення кількості забруднюючих речовин, та особливо вплив на довкілля, у разі коли негативні санкції не застосовуються бо загальна сума всіх викидів не перевищує зазначені у плані, проте, таке неперевищення зумовлене тим, що в одному місці вдалось значно зменшити навантаження на довкілля, а в іншому такі викиди все ж бути значними, що допускається НПСВ "Для виконання своїх зобов'язань з обмеження річних обсягів викидів оператори спалювальних установок протягом року можуть обмінюватися між собою обсягами викидів за умови дотримання національних граничних обсягів викидів для усіх установок, що включені до Національного плану скорочення викидів.")
- 6) дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час СЕО;
- 7) заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;
- 8) пропозиції щодо структури та змісту Звіту про СЕО;
- 9) орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їх подання.

Крім того, в проєкті запропоновано відтермінувати будівництво очисних споруд для теплових електростанцій основного списку НПСВ. План розроблено в 2013-2014 роках² на виконання вимог

² http://expe.energoeffect.org.ua/ua/news_025

Енергетичного Співтовариства, а затверджено в листопаді 2017 року. На момент прийняття, в план не було внесено змін, необхідних для врахування наслідків конфлікту на Донбасі.

Беручи до уваги вищезазначене, вважаємо, що проект розпорядження про внесення змін до НПСВ має бути допрацьовано та він повинен пройти процедуру СЕО.

Просимо уряд:

1) Не погоджувати поточний проект розпорядження Міненерговугілля про зміни в НПСВ без проходження процедури СЕО.

2) Переглянути НПСВ з врахуванням наступних пунктів:

- відобразити в плані зміни в галузі енергетики, пов'язані з окупацією Донбасу.

- оновити базовий рівень викидів токсичних речовин.

В основу плану закладені дані за 2012-2014 роки, в той час як викиди від ТЕС у 2015-2017 були нижчими, через скорочення обсягів генерації. Через встановлення завищених базових значень забруднювачі зможуть нічого не робити до середини 2020-років,

- джерела та механізми фінансування переоснащення ТЕС. Зокрема, внести в план зміни, пов'язані з впровадженням нової моделі ринку електроенергії, інших екологічних та економічних факторів.

3) Підготувати заяву про визначення обсягу дослідження внесення змін до НПСВ та розпочати процедуру СЕО із дотриманням усіх вимог закону України "Про стратегічну екологічну оцінку".

**З повагою,
Рада Української Кліматичної Мережі**

Голова Ради УКМ

Ілля Єременко

Додаток 2**Зведена таблиця змін до Національного плану скорочення викидів**

Назва	енергоблок	пил		SO ₂		NO _x	
		2021	2022	2021	2023	2021	2025
Миронівська ТЕС (ДТЕК)		2021	2022	2021	2023	2021	2025
Добротвірська ТЕС (ДТЕК)	7			2022	2023	2022	2025
Ладизинська ТЕС (ДТЕК)	4	2020	2022				
Зміївська ТЕС (Центренерго)	1	2020	2022	2021	2022		
	2	2021	2022				
	8	2021	2022				
	9	2020	2022				
Добротвірська ТЕС (ДТЕК)	8			2021	2023	2021	2025

Трипільська ТЕС (Центренерго)	2	2020	2022				
	3	2021	2022				
	4					2024	2025
Слов'янська ТЕС (Донбасенерго)	7	2020	2022	2020	2022	2020	2025
Дарницька ТЕЦ (Єврореконструкція)	котли 5-8	2021	2022				
	Котли 9,10	2019	2022				
Черкаська ТЕЦ	Котли 5-9	2024	2026	2024	2026		